

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 27C/195/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114218231
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2016:3114218231.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Ivetou Sopkovou v právnej veci navrhovateľa G. E., št. občana SR, nar. XX.XX.XXXX, bytom M. pod G., N. XXX, proti odporcom 1/ D. L., št. občani SR, nar. XX.XX.XXXX, 2/ D. L., št. občianke SR, nar. XX.XX.XXXX, obaja odporcovia bytom G. XXX, obaja odporcovia zastúpení Mgr. Romanom Desátom, advokátom so sídlom Trnava, Námestie SNP 3, o zaplatenie 2 471,65 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

Odporcovia 1/, 2/ sú povinní zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne 2 471,65 € a náhradu trov konania spočívajúcu v náhrade zaplateného súdneho poplatku 148,- €, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa svojim návrhom voči odporcom domáha zaplatenia sumy 2 471,65 € s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že dňa 21.04.2011 uzavreli odporcovia ako postupcovia a O. F. ako postupník zmluvu o postúpení pohľadávky podľa § 524 Občianskeho zákonníka. Predmetom zmluvy bolo bezodplatné postúpenie pohľadávky postupcov z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C/122/2007-99 zo dňa 12.12.2007. Zmluva neobsahovala žiadne dojednania ohľadne možnosti odstúpenia od zmluvy. Právnym následkom podpísania zmluvy s účinnosťou ku dňu podpisu, teda k 21.04.2011 bol zánik pohľadávky, ktorá bola predmetom postúpenia z dôvodu, že postupník bol zároveň nerozdielnym spoludlžníkom s navrhovateľom. Veriteľ teda postúpil bezodplatne pohľadávku svojmu dlžníkovi a zánik dlhu nastal potom zo zákona. Dňa 02.06.2011 (teda v čase, keď pohľadávka už neexistovala) uzavreli odporcovia ako postupcovia a O. F. ako postupník dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky, v ktorom sa dohodli na tom, že postúpenie bolo odplatné a zároveň dojednali možnosť odstúpenia od zmluvy. Plnenie podľa takejto zmluvy bolo od počiatku nemožné, čo má za následok absolútnu neplatnosť tejto zmluvy. Odporcovia od zmluvy o postúpení pohľadávky následne odstúpili. Na základe týchto neplatných právnych úkonov bol odporcom vyplatený podiel v 1. skúšobnom roku oddĺženia navrhovateľa - v roku 2012 vo výške 2 471,65 €, čím sa na jeho úkor bezdôvodne obohatili plnením z neplatného právneho úkonu. O zmluve o postúpení pohľadávky sa dozvedel až zo spisu sp. zn. 10Er/501/2011 Okresného súdu Považská Bystrica, pričom k zmluve sa dostal až dňa 27.09.2011, kedy ju prefotil zo súdneho spisu. Rozhodnutím sp. zn. 29NcKR/2/2011 Okresný súd Trenčín povolil oddĺženie navrhovateľa, do funkcie správcu ustanovil G.. M. A.. Správkyňa mu oznámením zo dňa 13.08.2012 oznámila, že jej bolo doručené odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávky medzi odporcami a O. F., ktoré ona musí akceptovať a z tohto dôvodu im vyplatila podiel z oddĺženia v 1. skúšobnom úroku. Odporcovia informovali správkyňu s takmer ročným oneskorením, exekučný súd neinformovali vôbec, čo poukazuje na to, že dodatok k zmluve o postúpení pohľadávky bol vyhotovený neskôr, ako bolo na ňom uvedené. Z dôvodu časovej tiesne nemal možnosť podať žalobu o neplatnosť právnych úkonov pred vyplatením podielu z oddĺženia. Zdôraznil, že odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávky zo strany odporcov je absolútne neplatným právnym úkonom, ktorý je v rozpore so zákonom. Pôvodná

zmluva neobsahovala možnosť odstúpenia a jednoznačne z nej vyplýva zánik dlhu. Zmenu v obsahu zmluvy zákon pripúšťa, okrem skutočnosti, že dlh už neexistoval a plnenie bolo od začiatku nemožné. Rozdielnosť dátumov nástupu účinnosti pôvodnej zmluvy o postúpení pohľadávky, teda 21.04.2011 a účinnosti dodatku 02.06.2011 spôsobujú, že právna skutočnosť zániku dlhu odporuje uzavretiu dohody o spôsobe plnenia odstúpenia od zmluvy. Zastával názor, že na strane odporcov z popísaných dôvodov došlo k bezdôvodnému obohateniu.

Dňa 20.02.2015 navrhovateľ doplnil, že odporcovia boli veriteľom pohľadávky vo vzťahu k dvom solidárnym dlžníkom. Postúpením pohľadávky svoje právo postúpili na postupníka O., čím stratili právo vymáhať pohľadávku naďalej od neho ako druhého solidárneho dlžníka. V osobe O. F. pritom došlo k splynutiu práva, a teda odporcovia stratili právo vymáhať dlh aj od nej. Opakovane namietal neplatnosť dodatku č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky. Odporcovia nikdy nemali v úmysle vymáhať pohľadávku od O. F., svojej dcéry, nikdy voči nej nepodali návrh na exekúciu. Javí sa ako nelogické a nezmyselné, aby sa k plneniu menovaná zaviazala uzatvorením dodatku č.1 k zmluve o postúpení pohľadávky následne potom, ako jej dlh zanikol. Účelom dodatku bolo obísť zákon a vsunúť do zmluvy možnosť odstúpenia od zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú ale pôvodná zmluva neobsahovala.

Súd vo veci rozhodol platobným rozkazom zo dňa 07.07.2015 č.k. 27C/195/2014-51 tak, že návrhu v plnom rozsahu vyhovel. Nakoľko však odporca podal vo veci odpor, platobný rozkaz bol zo zákona zrušený a súd vo veci vytýčil pojednávanie.

Odporcovia v odpore namietali, že pri solidárnych záväzkoch má veriteľ samostatnú pohľadávku voči každému spoludlžníkovi v zmysle § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Citované zákonné ustanovenie výslovne upravuje spôsob zániku pohľadávky splnením. Pokiaľ však ide o splynutie záväzku podľa § 584 Občianskeho zákonníka, toto môže mať za následok zánik pohľadávky iba vo vzťahu k dlžníkovi, pri ktorom došlo k splynutiu záväzku. Zánik pohľadávky pri jednom zo solidárne zaviazaných dlžníkov má účinky zániku pohľadávky aj vo vzťahu k inému solidárne zaviazanému dlžníkovi výlučne v prípade nesplnenia pohľadávky, ako to vyplýva z gramatického výkladu ustanovení zákona. V tomto smere poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo 63/2009 zo dňa 20.07.2010. Splynutie práv a povinností vo vzťahu k O. F. nemalo za následok zánik pohľadávky vo vzťahu k navrhovateľovi a uspokojením pohľadávky zo strany navrhovateľa sa potom odporcovia na jeho úkor nemohli bezdôvodne obohatiť. Poukázal na dikciu § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého môže veriteľ svoju pohľadávku postúpiť písomnou zmluvou inému, teda osobe odlišnej od osoby dlžníka. Zmluva o postúpení pohľadávky je neplatný právny úkon, pretože pohľadávka bola postúpená na dlžníka, čo zákon neumožňuje, respektíve ide o obchádzanie zákona, keďže prejav vôle smeruje k odpusteniu dlhu dlžníka veriteľom, čo možno uskutočniť výslovne určeným právnym inštitútom podľa § 574 Občianskeho zákonníka. Majiteľom pohľadávky boli preto vždy odporcovia a plnenie pohľadávky navrhovateľom nemohlo byť bezdôvodným obohatením. Ak zmluva o postúpení pohľadávky je platným právnym úkonom, odporcovia mohli od nej odstúpiť a využiť svoje právo dohodnuté v dodatku č. 1, pričom navrhovateľ neuviedol, prečo by dodatok č. 1 nemal byť platným právnym úkonom. Z týchto dôvodov žiadali, aby súd návrh zamietol a navrhovateľa zaviazal na náhradu trov konania.

Súd prejednal vec v prítomnosti účastníkov konania a vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, odporkyne Z/, oboznámením sa s návrhom, písomnými vyjadreniami účastníkov, zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011, dodatkom č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 02.06.2011, rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C/122/2007-99 zo dňa 12.12.2007, prihláškou pohľadávky, odstúpením od zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.06.2011, podstatným obsahom spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 29K/21/2008, konkrétne podstatným obsahom listín: návrh na vyhlásenie konkurzu, uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2CoKR 2/2009-113 zo dňa 05.03.2009, zverejnenie návrhu konečného rozvrhu výťažku zo všeobecnej podstaty sp. zn. 29K/21/2008, návrh na zrušenie konkurzu z č.l. 255-256, uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 29K/21/2008-272 zo dňa 16.12.2010; podstatným obsahom listín obsiahnutých v spise Okresného súdu Trenčín sp. zn. 29NcKR/2/2011: návrh dlžníka na povolenie oddĺženia, uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 29NcKR/2/2011-85 zo dňa 16.08.2011, informácia správcu zo dňa 22.08.2012, návrh na vylúčenie pohľadávky veriteľa zo dňa 07.08.2013, uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 29NcKR/2/2011-120 zo dňa 21.03.2014, uznesenie Okresného súdu Trenčín sp. zn. 29NcKR/2/2011 zo dňa 24.04.2014, správa o vyplatení veriteľov, uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 29NcKR/2/2011-153 zo dňa 05.11.2014 a zistil nasledovné:

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C/122/2007-99 zo dňa 12.12.2007 bol navrhovateľ (ako odporca 1/) a O. L. (ako odporkyňa 2/) zviazaní zaplatiť spoločne a nerozdielne D. L. a D. L. (ako navrhovateľom 1/, 2/) sumu 42 488,22 € / 1 280 000,- Sk s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 01.05.2007 do zaplatenia a náhradu trov konania s tým, že vo zvyšku súd návrh zamietol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 30.01.2008 a vykonateľnosť 03.02.2008.

Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 postupcovia D. L. a D. L. postúpili postupníkovi O. F., rod. L. pohľadávku, špecifikovanú v čl. II bod 1 zmluvy ako pohľadávku voči dlžníkovi: G. E. vo výške 12 580,50 € s príslušenstvom (úroky z omeškania, trovy súdneho konania, trovy exekúcie) z titulu rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C/122/2007-99 zo dňa 12.12.2007. Podľa čl. III zmluvy postupcovia postupujú postupníkovi pohľadávku vrátane príslušenstva bezodplatne. Podľa čl. IV bod 1 sa postupcovia zaviazali odovzdať postupníkovi všetky doklady preukazujúce existenciu pohľadávky a potrebné na vymáhanie pohľadávky postupníkovi pri podpise tejto zmluvy. Podľa čl. IV bod 4 zmluvy je postupník od okamihu nadobudnutia pohľadávky oprávnený disponovať s ňou v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou. Podľa čl. V bod 1 zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že zmluva nadobudne platnosť a účinnosť dňom jej podpísania oboma zmluvnými stranami. V závere zmluvné strany prehlásili, že si zmluvu prečítali, jej obsahu porozumeli, vyhlasujú, že vyjadruje ich slobodnú a vážnu vôľu, túto zmluvu neuzatvárajú pod nátlakom, ani v tiesni, ani za nevýhodných podmienok a na znak súhlasu s jej obsahom ju podpisujú. Zmluva obsahuje podpisy postupcov i postupníka.

Dňa 02.06.2011 postupcovia D. L. a D. L. uzavreli s postupníkom O. F., rod. L. dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 tak, že čl. III zmluvy bol nahradený novým znením, podľa ktorého postupcovia postupujú postupníkovi pohľadávku vrátane príslušenstva za odplatu vo výške 12 580,50 €, ktorú sa postupník zaväzuje uhradiť v hotovosti do rúk postupcom najneskôr do 16.06.2011. Ďalej sa zmluvné strany dodatkom dohodli na zmene zmluvy o postúpení pohľadávky tak, že čl. IV zmluvy doplnili o bod 5, podľa ktorého v prípade, že postupník nespĺní svoju povinnosť uhradiť postupcom odplatu za pohľadávku včas v zmysle čl. III tejto zmluvy, postupcovia sú oprávnení odstúpiť od tejto zmluvy s účinkami ku dňu uzavretia tejto zmluvy. Zmluvné strany sa v čl. III bod 1 dohodli, že dodatok nadobudne platnosť a účinnosť dňom jeho podpisu oboma zmluvnými stranami. Dodatok je podpísaný postupcami aj postupníkom.

Listom zo dňa 18.06.2011, adresovaným O. F., odporcovia ako postupcovia odstúpili od zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 z dôvodu, že menovaná doposiaľ neuhradila odplatu za postúpenú pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 v znení dodatku č. 1, hoci dňa 16.06.2011 uplynula dohodnutá lehota na úhradu odplaty za postúpenú pohľadávku. Na liste sa nachádza písomné potvrdenie o prevzatí listu O. F. dňom 18.06.2011.

Zo spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 29K/21/2008 súd zistil, že dňa 07.05.2008 bol na súd doručený návrh dlžníka - navrhovateľa na vyhlásenie konkurzu. Uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 2CoKR 2/2009-113 zo dňa 05.03.2009 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka - navrhovateľa; bol otvorený malý konkurz a do funkcie správcu bol ustanovený C. D. V.. Podľa zverejnenia návrhu konečného rozvrhu výťažku zo všeobecnej podstaty sp. zn. 29K/21/2008 v Obchodnom vestníku dňa 27.10.2010 bol v priebehu konkurzu získaný celkový výťažok 15 423,16 €, celková suma pohľadávok proti podstate predstavovala 9 943,57 €. Podľa rozvrhu výťažku si D. L. a D. L. prihlásili sumu 17 906,40 €, k rozvrhu suma 3 077,70,- €. Z návrhu na zrušenie konkurzu zo dňa 05.11.2010 vyplýva, že D. L. a D. L. bola z prihlásenej sumy 17 906,40 € vyplatená suma 3 071,70 €. Uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 29K/21/2008-272 zo dňa 16.12.2010 bol konkurz na majetok úpadcu navrhovateľa zrušený po splnení konečného rozvrhu výťažku.

Zo spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 29NcKR/2/2011 súd zistil, že dňa 23.04.2009 bol súdu doručený návrh dlžníka - navrhovateľa na povolenie oddĺženia. Uznesením č.k. 29NcKR/2/2011-85 zo dňa 16.08.2011 súd povolil oddĺženie dlžníka - navrhovateľa, do funkcie správcu ustanovil G. M. A. a určil úkony dlžníka, ktoré počas skúšobného obdobia 3 rokov budú podliehať písomnému súhlasu správcu. Zároveň uložil dlžníkovi povinnosť na konci každého skúšobného roka počas trojročného skúšobného obdobia poskytnúť správcovi na uspokojenie pohľadávok veriteľov prihlásených v konkurznom konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 28K/45/2009 peňažné prostriedky v sume 4 812,- €, ak táto suma presiahne 70 % z čistého príjmu dlžníka za príslušný skúšobný rok, je dlžník povinný

poskytnúť správcovi peňažné prostriedky v sume najviac vo výške 70 % svojho čistého príjmu za príslušný skúšobný rok; ak táto suma bude predstavovať menej ako 46 % čistého príjmu dlžníka, je dlžník povinný správcovi poskytnúť sumu zodpovedajúcu 46 % percentám čistého príjmu za príslušný skúšobný rok. Správcovi uložil povinnosť oznamovať bez zbytočného odkladu súdu všetky významné skutočnosti a povinnosť vždy na konci príslušného skúšobného roka podať súdu podrobnú správu o plnení povinnosti dlžníkom. V odôvodnení o.i. súd uviedol, že pokiaľ ide o dlh navrhovateľa manželom L., O. F. uhradila svojim rodičom (manželom L.) sumu 29 907,72 €/901 000,- Sk, z toho za seba 21 244,10 €/640 000,- Sk a za navrhovateľa sumu 8 663,61 €/261 000,- Sk, ktorá sa rovnala sume, ktorú bola dlžníkovi dlžná podľa dohody o vyporiadaní BSM zo dňa 02.08.2006. Zvyšok dlhu 12 580,49 €/379 000,- Sk si manželia L. uplatňovali u dlžníka v konkurznom konaní. V súčasnosti si ju v exekučnom konaní uplatňuje O. F., na ktorú mala byť postúpená pohľadávka jej rodičov. Uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku vydanom dňa 22.08.2011. Podľa informácie správkyni zo dňa 22.08.2012 ju dňa 17.07.2012 v kancelárii navštívila O. F., ktorá chcela nahliadnuť do spisu, čo jej nebolo umožnené vzhľadom na skutočnosť, že bola na ňu postúpená pohľadávka veriteľov L. a táto zanikla splnutím osoby veriteľa a dlžníka, čím jej zaniklo postavenie účastníka v konaní. O. F. ju zároveň informovala, že od zmluvy veriteľa L. odstúpili, nakoľko postúpenie pohľadávky bolo odplatné na základe dodatku č. 1 zmluvy o postúpení pohľadávky a v prípade neuhradenia odplaty bola dohodnutá možnosť od zmluvy odstúpiť. Správkynia požiadala o preukázanie tejto skutočnosti písomnou formou, dodatok č. 1 v zmluve, ako aj odstúpenie jej bolo doručené 23.07.2012, o čom informovala dlžníka. Z dôvodu, že dlžník namietal platnosť odstúpenia od zmluvy, písomne ho informovala, že ako správca nie je aktívne legitimovanou osobou na podanie akejkoľvek žaloby o určenie neplatnosti tohto právneho úkonu a je povinná akceptovať aktuálny právny stav. Navrhovateľ podal dňa 08.08.2013 návrh na vylúčenie pohľadávky veriteľa - odporcov z uspokojovania v oddĺžení z dôvodu zániku pohľadávky a zániku postavenie veriteľa v oddĺžení, ktorom namietal obdobné skutočnosti ako v návrhu na začatie tohto súdneho konania. Uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 29NcKR/2/2011-120 zo dňa 21.03.2014 bola správkynia G.. M. A. odvolaná z funkcie správcu, do funkcie správcu bol ustanovený C.. Jozef E.. Následne, uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 29NcKR/2/2011 zo dňa 24.04.2014 bola do funkcie správcu z dôvodu úmrtia C.. C. E. ustanovená C.. N. H., ktoré uznesenie bolo publikované v Obchodnom vestníku dňa 02.05.2014. Podľa správy o vyplatení veriteľov zo dňa 18.09.2014 v prípade pohľadávky veriteľa D. L. a D. L., ktorá bola postúpená na O. F., pripadá na veriteľa suma 3 472,34 €. Vzhľadom tomu, že vo veci zániku dlhu je vedené súdne konanie, ako aj konanie o žalobe na vydanie bezdôvodného obohatenia proti manželom L., ktorým v roku 2012 predchádzajúca správkynia vyplatila sumu 2 471,65 € ako podiel zo sumy určenej na vyplatenie veriteľov v prvom roku oddĺženia, má pochybnosti o tom, kto je veriteľom tejto pohľadávky, a preto sumu 3 472,34 € pre veriteľa tejto pohľadávky poskytuje do súdnej úschovy. Uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 29NcKR/2/2011-153 zo dňa 05.11.2014 bol dlžník - navrhovateľ oddĺžený, ktoré uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 12.11.2014.

Navrhovateľ písomne dňa 19.08.2015 doplnil, že podstatné je, že odporcovia nemali právo vymáhať od neho pohľadávku, a napriek tomu prevzali podiel z oddĺženia. Poukázal na to, že odporcovia spochybňujú platnosť svojho vlastného právneho úkonu a v tomto smere vzniesol námietku premlčania. Namietal nesprávnosť výkladu § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka odporcami s tým, že nie je vylúčené, aby veriteľ postúpil pohľadávku svojmu dlžníkovi. Odporcovia zmluvu o postúpení pohľadávky podpísali dobrovoľne, zámerom bolo umožniť O. vymáhanie pohľadávky od navrhovateľa v exekúcii po skončení konkurzu, pred povolením oddĺženia. Tento zámer bol aj realizovaný. Zmluva obsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti, bez možnosti odstúpiť od nej. Následný dodatok č. 1 bol neplatným právnym úkonom, pretože ani na jednej strane nebola skutočná vôľa plniť podľa tejto zmluvy, takáto zmluva nemohla spôsobiť zmenu v pôvodnej zmluve a následné odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávky bola absolútne neplatný právny úkon.

Popísaný skutkový stav medzi účastníkmi sporný nebol, žiadna zo strán ho v konaní nenamietala.

Navrhovateľ pri výsluchu uviedol, že žalovanú sumu si od odporcov uplatňuje spoločne a nerozdielne.

Odporkynia 2/ pri výsluchu uviedla, že jediný, kto sa obohatil, je navrhovateľ. Prepísali mu celý majetok, aby mal s rodinou kde bývať. Vraj chcel len na opravu strechy, ale zobral celú sumu, z ktorej si kúpil aj auto, vlečku a iné veci.

Odporcovia doplnili, že v konaní neboli zistené skutočnosti, ktoré by mali za následok zánik pohľadávky odporcov voči navrhovateľovi.

Súd vec posúdil podľa nasledujúcich právnych predpisov:

Podľa § 451 ods. 1 z.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 454 Občianskeho zákonníka bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 559 ods. 1 Občianskeho zákonníka splnením dlh zanikne.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa §10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.01.2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Predmetom súdneho konania bol nárok navrhovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia od odporcov 1/, 2/, ktorí v rámci konania o oddĺžení navrhovateľa prijali plnenie na záväzok navrhovateľa, ktorý bol judikovaný i rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C/122/2007-99 zo dňa 12.12.2007. Navrhovateľ namietal dve skutočnosti: 1/ v čase prijatia plnenia odporcovia už neboli jeho veriteľmi, pretože pohľadávku zmluvou postúpili na tretiu osobu (O. F.) s tým, že následný dodatok k zmluve o postúpení pohľadávky a odstúpenie od tejto zmluvy považoval navrhovateľ za neplatné; 2/ jeho záväzok ku dňu prijatia plnenia už zanikol, pretože postúpením pohľadávky na tretiu osobu (O. F.), ktorá bola s navrhovateľom solidárnou dlžníčkou z danej pohľadávky odporcov, došlo k zániku aj jeho dlhu splnením.

Po preskúmaní veci súd konštatoval, že žalobný návrh je dôvodný.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že v danom prípade boli odporcovia veriteľmi solidárne zaviazaných dlžníkov - navrhovateľa a O. F., rod. L. z pohľadávky, právoplatne im priznanej rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C/122/2007-99 zo dňa 12.12.2007, ktorým boli menovaní zaviazaní na plnenie spoločne a nerozdielne v prospech odporcov 1/, 2/.

Dňa 21.04.2011 odporcovia 1/, 2/ ako postupcovia písomnou zmluvou bezodplatne postúpili pohľadávku proti navrhovateľovi v sume 12 580,- € na O. F., teda solidárne zaviazanú dlžníčku navrhovateľa. Strany si v zmluve nedojednali žiadnu možnosť od zmluvy odstúpiť, pričom podľa samotnej zmluvy táto nadobudla platnosť a účinnosť dňom jej podpisu, t.j. 21.04.2011.

Odporcovia 1/, 2/ ako postupcovia a O. F. ako postupník následne dňa 02.06.2011 uzavreli dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011, ktorým bola zmluva zmenená tak, že postupcovia postupujú postupníkovi pohľadávku za odplatu vo výške 12 580,50 €, ktorú sa postupník zaviazal uhradiť v hotovosti do rúk postupcom najneskôr do 16.06.2011. Zároveň si zmluvné strany dojednali právo postupcov od zmluvy o postúpení pohľadávky odstúpiť v prípade, že postupník nesplní svoju povinnosť uhradiť postupcom odplatu za pohľadávku včas. Listom zo dňa 18.06.2011, ktorý postupník O. F. prevzala 18.06.2011, odporcovia ako postupcovia odstúpili od zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 z dôvodu, že menovaná neuhradila odplatu za postúpenú pohľadávku v dohodnutej lehote.

Odporcovia 1/, 2/ si ako veritelia uplatnili voči navrhovateľovi pohľadávku, právoplatne im priznanú rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C/122/2007-99 zo dňa 12.12.2007, v konaní o jeho oddĺžení, vedenom na súde pod sp. zn. 29NcKR/2/2011, pričom v roku 2012 im bola správkyňou navrhovateľa vyplatená suma 2 471,65 €.

Uvedené medzi účastníkmi sporné nebolo. Medzi účastníkmi zostala sporná platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú namietali samotní odporcovia 1/, 2/ ako postupcovia, platnosť dodatku č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky i platnosť odstúpenia odporcov 1/, 2/ od zmluvy o postúpení pohľadávky, t.j. právne posúdenie veci.

V prvom rade samotní odporcovia 1/, 2/ ako strany zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 namietli jej platnosť z dôvodu, že je v rozpore so zákonom, resp. ho obchádza, keďže § 524 Občianskeho zákonníka môže veriteľ svoju pohľadávku postúpiť písomnou zmluvou inému, teda len osobe odlišnej od osoby dlžníka.

Postúpenie pohľadávky podľa § 524 Občianskeho zákonníka je jedným zo spôsobov zmeny záväzku v osobe veriteľa. Samotné postúpenie nespočíva len v jednoduchom prevode pohľadávky, ale práve v zmene záväzku spôsobujúcej zámenu v osobe oprávneného (veriteľa). Postúpenie pohľadávky vedie k tomu, že postúpená pohľadávka je vyvedená z majetku postupcu. Pri tejto zmene postupník ako nový veriteľ nadobúda spolu s postúpenou pohľadávkou aj legitimáciu na jej uplatnenie na vymoženie. Pohľadávku možno postúpiť písomnou zmluvou, na základe ktorej namiesto doterajšieho veriteľa (postupcu) nastúpi do trvajúceho záväzku nový veriteľ (postupník).

Na rozdiel od názoru odporcov 1/, 2/ súd zastáva názor, že Občiansky zákonník, ktorý je postavený na súkromnoprávnej zásade zmluvnej voľnosti subjektov občianskeho práva, ani iný právny predpis nezakazujú postúpenie pohľadávky veriteľom na dlžníka, respektíve na jedného zo spoločne zaviazaných dlžníkov. Ustanovenie § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka totiž nemožno vykladať výlučne formálne, z gramatického hľadiska, ale treba postupovať teleologickým výkladom, keď napr. § 584 Občianskeho zákonníka upravuje zánik záväzku splynutím práva s povinnosťou v jednej osobe. K splynutiu veriteľa alebo dlžníka v zmysle § 584 Občianskeho zákonníka môže dôjsť z rôznych dôvodov. Právna prax i teória sa zhodujú na tom, že splynutím nepochybne zaniká záväzok i v prípade, ak veriteľ postúpi svoju pohľadávku na dlžníka podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka (napr. Imrich Fekete, Martina Feketeová: Občiansky zákonník, Prehľadný komentár, EPOS, Bratislava 2012, str. 815).

Súd po preskúmaní veci uzavrel, že zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 javí všetky znaky platného právneho úkonu v zmysle § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom nebolo zistené, že by bola v rozpore so zákonom alebo ho obchádzala (§ 39 Občianskeho zákonníka). Argumentáciu odporcov 1/, 2/ potom považoval za účelovú, i s prihliadnutím na to, že na základe tejto zmluvy o

postúpení pohľadávky si pohľadávku voči navrhovateľovi následne v exekučnom i oddĺžovacom konaní vedenom proti navrhovateľovi, uplatňoval postupník, dcéra odporcov 1/, 2/, pričom odporcovia 1/, 2/ jej platnosť doposiaľ nespochybovali.

Ďalej súd s ohľadom na argumentáciu navrhovateľa vo veci, ktorý sa domnieva, že právnym následkom predmetnej zmluvy bol zánik pohľadávky, ktorá bola predmetom postúpenia z dôvodu, že postupník bol zároveň nerozdielnym spoludlžníkom s navrhovateľom, uvádza, že zánik záväzku splynutím, samozrejme, prichádza do úvahy aj v prípade solidárnych záväzkov bez ohľadu na to, či ide o aktívnu alebo pasívnu solidaritu. Zánik záväzku však v takom prípade pôsobí in personam a splnutie sa samo osebe nedotýka práv alebo záväzkov ostatných spoluveriteľov alebo spoludlžníkov. V prípade, ak dôjde k splnutiu pohľadávky s dlhom, ktorý je spoločný niekoľkým solidárnym dlžníkom (pasívna solidarita), nedochádza k zániku celého záväzku. Záväzok zanikne iba voči tomu z pasívne zaviazaných dlžníkov, ktorého sa splnutie týka. Pohľadávka veriteľa voči ostatným dlžníkom môže trvať naďalej. Taktiež zostáva zachované právo postihu proti spoludlžníkovi, ktorý sa stal ich veriteľom (Imrich Fekete, Martina Feketeová: Občiansky zákonník, Prehľadný komentár, EPOS, Bratislava 2012, str. 815).

Samotným uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky dňa 21.04.2011 so solidárne zaviazanou spoludlžníčkou navrhovateľa potom k zániku pohľadávky odporcov 1/, 2/ voči navrhovateľovi splnutím nedošlo. Pre úplnosť súd udáva, že predmetom postúpenia nebola celá pohľadávka odporcov, ale len jej časť v sume 12 580,- €, pričom z odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Trenčín č.k. 29NcKR/2/2011-85 zo dňa 16.08.2011 vyplýva, že O. F. uhradila odporcom sumu 29 907,72 € a zvyšok dlhu predstavoval potom už len sumu 12 580,49 €, ktorá bola i predmetom postúpenia.

Ďalej sa súd zaoberal platnosťou dodatku č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011, uzavretým dňa 02.06.2011 a následnou platnosťou odstúpenia od zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.06.2011 a konštatoval, že dodatok č. 1 - a v súvislosti s tým i odstúpenie od zmluvy - je neplatným právnym úkonom, ktorý nemohol vyvolať žiadne právne následky.

Zmluva o postúpení pohľadávky sa totiž stáva perfektnou v momente jej vzniku. Ak nie je v zmluve o postúpení pohľadávky dohodnuté inak, dochádza k zmene osoby veriteľa už uzavretím zmluvy, bez ohľadu na to, či postupca postúpenie pohľadávky dlžníkovi oznámil, alebo postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal (viď rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31Cdo 1328/2007 zo dňa 09.12.2009, publikovaný pod č. Rc 61/2010). Podmienkou platnosti zmluvy nie je odovzdanie písomností potrebných na vymáhanie pohľadávky, ani prevzatie dojednej odmeny, ani súhlas dlžníka. Postúpením pohľadávky prestáva byť postupca veriteľom a novým veriteľom sa stáva postupník.

Zmluva o postúpení pohľadávky zanikne, len čo bola pohľadávka postúpená z postupcu na postupníka. Na základe nej došlo totiž k singulárnej sukcesii na strane veriteľa a k splneniu účelu postúpenia pohľadávky, pričom obsah pôvodného záväzku medzi postupcom a dlžníkom zostal nezmenený. V rozsudku, publikovanom pod č. Rc 70/2007, Najvyšší súd Českej republiky, ktorý pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy nie je dôvod nerešpektovať, poukázal na to, že záväzok, ktorý zanikol (splnením), už nie je možné zrušiť dohodou. Súdna prax tiež nevidí dôvod čokoľvek meniť na závere formulovanú v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo 1767/2006, podľa ktorého zmluvné strany, ktoré uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávky v zmysle § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, nemôžu takú zmluvu zrušiť dohodou potom, čo z nej splnili svoje záväzky. Podstatné je, akými vzájomnými právami a povinnosťami strany podmienili splnenie záväzku zo zmluvy o postúpení pohľadávky a v závislosti na tom, aké boli dôvody odstúpenia od zmluvy o postúpení pohľadávky. Taktiež v uznesení sp. zn. 29 Odo 331/2006 Najvyšší súd Českej republiky uviedol, že ak ust. 572 odst. 2 Obč. zák. výslovne upravuje možnosť, aby sa účastníci zmluvy dohodli, že sa ruší nesplnený záväzok alebo jeho časť, bez toho, aby vznikol nový záväzok a ohľadom záväzku už splneného takú možnosť neupravuje, nebolo by logické dovodiť, že vzhľadom k zásade zmluvnej voľnosti je možné dohodou zrušiť i záväzky už splnené, a to tým skôr, že Občiansky zákonník neupravuje len možnosť uzavrieť dohodu o zrušení nesplneného záväzku bez náhrady, ale aj možnosť uzavrieť dohodu o nahradení (nesplneného) záväzku záväzkom novým či dohodu o zmene obsahu záväzku. Inak povedané, ak obsahuje Občiansky zákonník len možnosť zasahovať dohodou do záväzkov doposiaľ nesplnených, možno z toho vyvodiť, že možnosť takého zásahu do záväzkov už splnených, a teda zaniknutých, nepripúšťa.

V danej veci zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 21.04.2011 sa stala právne perfektnou v deň jej podpisu, v tento deň nadobudla podľa svojho vlastného textu platnosť i účinnosť a v tento deň došlo k zmene osoby veriteľa z odporcov 1/, 2/ (ktorí prestali byť veriteľmi navrhovateľa) na O. F. (ktorá sa stala novým veriteľom navrhovateľa.). V zmysle citovaných právnych záverov ustálenej súdnej praxe po dni splnenia zmluvy (t.j. dňa 21.04.2011) nebolo možné zmeniť jej obsah, a to ani dohodou zmluvných strán, a už vôbec nie meniť charakter bezodplatnej zmluvy na odplatný a viazať možnosť strany od zmluvy odstúpiť (po tom, čo bola splnená) na úhradu takto dodatočne dojednanej odplaty.

Dodatok č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 02.06.2011 a následné odstúpenie odporcov od zmluvy na základe práve toho dodatku sú potom neplatnými právnymi úkonmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre ich rozpor so zákonom.

Z tohto dôvodu sa odo dňa 21.04.2011 stala veriteľom navrhovateľa z predmetnej pohľadávky O. F., ktorá ako veriteľ bola jediná oprávnená uplatňovať postúpenú pohľadávku u navrhovateľa. Pokiaľ tak v reštrukturalizačnom konaní, prebiehajúcim po tomto postúpení na základe uznesenia súdu č.k. 29NcKR/2/2011-85 zo dňa 16.08.2011 činili odporcovia 1/, 2/, ktorí v roku 2012 titulom tejto pohľadávky prijali plnenie v žalovanej sume od správkyne úpadcu - navrhovateľa, obohatili sa na úkor navrhovateľa formou plnenia bez právneho dôvodu a sú povinní toto bezdôvodné obohatenie navrhovateľovi vydať podľa § 451 ods. 2, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pretože túto povinnosť nespĺnili dobrovoľne, na zaplatenie sumy 2 471,65 € ich zaviazal súd.

Na základe uvedených skutočností súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Súčasťou rozsudku je i výrok o trovách konania.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Súd pri rozhodovaní o trovách konania postupoval podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania, ktoré spočívali v zaplatenom súdnom poplatku 148,50 €.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne cestou tunajšieho súdu (dvojmo).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je potrebné podať v počte 2 rovnopisov, ak potrebný počet rovnopisov účastník nepredloží, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3, § 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (dôkazy sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, dôkazmi má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, účastník konania bez svojej viny nemohol dôkazy označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, § 205a ods. 1, § 221 ods. 1 O. s. p.).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na exekúciu podľa osobitného predpisu.